

OSA 17 – VÄLIRUUM

SISUKORD

17.1 KASUTATAV ALUSDOKUMENTATSIOON	2
17.2 SISSEJUHATUS	3
17.3 VÄLIRUUM PROJEKTIDES	3

17.1 KASUTATAV ALUSDOKUMENTATSIOON

Seadused ja määrused

- Majandus- ja Taristuministri määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“

Standardid ja normdokumendid

- MaaRYL 2010 ehitustööde üldised kvaliteedinõuded. Pinnasetööd ja alustarindid;
- EVS 932:2017 „Ehitusprojekt“;
- EVS 843:2016 „Linnatänavad“;
- EVS 939-1:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 1: Terminid ja määratlused“;
- EVS 939-2:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 2: Ilupuude ja -põõsaste istikute kvaliteedinõuded“;
- EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 3: Ehitusaegne puude kaitse“;
- EVS 939-4:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 4: Puuhooldustööd“ ;
- EVS 62471:2008 „Lampide ja lampseadmete fotobioloogiline ohutus“;
- EVS 809-1:2002 „Kuritegevuse ennetamine. Linnaplaneerimine ja arhitektuur. Osa 1:Linnaplaneerimine“;
- Keskkonnasäästlikkuse edendamise strateegia Riigi Kinnisvara AS-i poolt rajatavatel ja hallatavatel objektidel [LINK](#)

17.2 SISSEJUHATUS

Avalikuks kasutamiseks mõeldud hoone koos välialaga tuleb kavandada, et see oleks loodud Eesti kliimat ja kõiki inimgrupe arvestava lahendusena. Hoone või rajatise kavandamisel tuleb tagada kvaliteetne väliruumi kogu kinnistul, mis võtab sealjuures arvesse ümbritsevat keskkonda. Kvaliteetse väliruumi tagamine on peaprojekteerija ülesanne, kes peab protsessi kaasama kõik vajalikud eksperdid (sh maastikuarhitekti). Peaprojekteerijal on nii õigus kui ka kohustus jälgida lisaks tehniliste nõuete üldosas mainitule, et lahenduse põhimõtteid arvestataks kogu kinnistu ja ümbritseva keskkonna ulatuses, mis võtavad arvesse ilmastikku (kuumalained, suurenenud sajuhood, sh säästlik sademevee käitlus, lumi), olemasoleva haljastuse maksimaalset säilitamist, heakorda, keskkonnasäästlike liikumisviise ja sobivate katendite valikut. Võimalusel eelistada ja taaskasutada olemasolevaid materjale. Väliruumi lahendus peab olema integreeritud hoone ja kinnistu terviklahendusse, moodustades ühtse terviku..

17.3 VÄLIRUUM PROJEKTIDES

Hoone ehitusprojekti asendiplaani ja maastikuarhitektuuri osas peab eraldi olema välja toodud nõuded ja lahendused kvaliteetseks väliruumi tagamiseks. Loodav lahendus peab olema tervikliku kontseptsiooniga, säilitades sealjuures maksimaalselt juba kinnistul olemasolevat looduskeskkonda sh kõrg- ja madalhaljastus, pinnase säilitamine. Hoonestusest vaba ala haljastada mitmerindelise ja -kesise taimestikuga, kaasates lahenduse loomiseprotsessi teede ja välisvõrkude projekteerijaid.

Haljastuse rajamisel eelistada asukohale omaseid kasvukoha tüüpe, kodumaiseid taimeliike ning looduslikku mitmekesisuse tagamist. Tulenevalt praktikast pöörata tähelepanu järgmistele kategooriatele: rajatav välivalgustus peab looma turvalise ja atraktiivse keskkonna, vältides sealjuures valgusreostust. Kinnistul olev väliinventar peab olema funktsionaalne, vandalismikindel ja arvestama ilmastikutingimustega ja võimaldama lihtsat igapäevast hooldust (sh prügikastide tühjendamist). Arvestada kõikide aastaegade spetsiifikaga, sealjuures talihooldusega (ala kasutamise võimalus, lumekoristus), suvehooldusega (kuumaperioodid, soojusaarte tekkimise vältimine) ja ülemineku aastaegadelega. Oluline on sademevee maksimaalne looduslik immutamine pinnasesse ning selle kasutusse suunamine kohapeal. Toetada keskkonnasäästlike liikumisviise, luues alale mugavaid ja turvalisi katusega tõuke- ja rattaparklaid. Kasutada meie välitingimustesse sobivaid katendeid, mis on pikaealised, väldivad imiteerivaid tehismaterjale ning mille hooldus ning kasutusotstarve on arvesse võetud (st. on arvestatud jäävihma, rahe, suurte miinus- ja soojakraadidega).

Tellijal on kaasata valdkonna eksperte kvaliteetse väliruumi tagamiseks nii projekteerimise, ehitamise kui halduse faasis. Projekteerimise raames luua eraldi dokument, mis käsitleb selgelt ja

arusaadavalt loodud väliruumi hooldusvajadust- ja nõudeid. Väliruumi osa tuleb lahendada kõigis projekteerimisetappides kuni tööprojektini.